

Moliti nije lako

Uvijek se mora učiti hodati. Pravi napredak duhovnog života ne sastoji se u nizanju ekstazâ, nego u tome da možemo ustrajati u teškim vremenima: hodati, hodati, hodati...

22.05.2021.

Draga braćo i sestre!

Vodeći se *Katekizmom* u ovoj ćemo katehezi govoriti o živom iskustvu molitve, pokušavajući pokazati neke vrlo uobičajene teškoće koje se

moraju prepoznati i prevladati.
Moliti nije lako: u molitvi se javljaju mnoge teškoće. Treba ih poznavati, prepoznati i prevladati.

Prvi problem s kojim se susreće molitelj jest *rastresenost* (usp. *KKC*, 2729). Počneš moliti, a misli vrludaju, lete na sve strane; srce ti je negdje drugdje, i um ti je tamo...

rastresenost u molitvi. Molitvu često prati rastresenost. Čovjekovom je umu, naime, teško dugo se zadržati na samo jednoj misli. Svi mi doživljavamo taj stalni vrtlog slika i iluzija u stalnom pokretu, koji nas prati čak i tijekom spavanja. I svi znamo da nije dobro podleći toj neurednoj sklonosti.

Borba da se stekne i sačuva koncentraciju ne tiče se samo molitve. Ako se ne postigne dovoljan stupanj koncentracije, ne može se niti uspješno učiti niti dobro raditi. Sportaši znaju da se natjecanja ne

osvajaju samo tjelesnim vježbanjem, nego i mentalnom disciplinom: posebno sposobnošću da se usredotoče i očuvaju budnom pažnju.

Rastresenosti nisu nešto zbog čega bi trebali osjećati krivnju u srcu, ali protiv njih se valja boriti. U baštini naše vjere ima jedna krepost koju se često zaboravlja, ali koja je silno prisutna u evanđelju. Zove se „budnost“. Isus to snažno ističe: „Budni budite. Molite“. Katekizam to izričito spominje u svojoj pouci o molitvi (usp. 2730). Isus često doziva učenicima u pamet dužnost trezvenog života, vođena mišlju da će se prije ili kasnije On vratiti, poput zaručnika sa svadbe ili gospodara s putovanja. No, kako nam dan i čas njegova povratka nisu poznati, sve su minute našega života dragocjene i ne bi ih se trebalo gubiti u rastresenosti. U čas koji i ne znamo odjeknut će glas našeg Gospodina: blažene one

sluge koje On toga dana zatekne revne, još uvijek usredotočene na ono što je zaista važno. Nisu se dali rastresti svakom atrakcijom koja bi im pala na um, već su pokušavali hodati pravim putem, čineći dobro i vršeći svoju zadaću. To je rastresenost: mašta leti i leti... Sveta Terezija je tu maštu koja vrluda na sve strane u molitvi nazvala „kućnom ludom“: ona je kao luda koja te tjera da se vrtiš u krug... Moramo je zaustaviti i oprezno strpati u kavez.

Nešto drugo vrijedi za *vrijeme suhoće*. Katekizam to opisuje na ovaj način: „srce je bezosjećajno, bez ugođe prema mislima, uspomenama i čuvstvima, čak i duhovnima. To je trenutak čiste vjere koja ostaje uz Isusa u smrtnoj borbi i u grobu“ (br. 2731). Suhoća nas tjera da po cio dan mislimo na Veliki petak, noć i Veliku subotu: Isusa nema, u grobu je; Isus je umro: sami smo. I to je misao

vodilja suhoće. Često ne znamo koji su razlozi suhoće: to može ovisiti o nama samima, ali i o Bogu koji dopušta određene situacije iz vanjskog ili unutarnjeg života.

Katkad se može dogoditi da te glavobolja ili bol u jetri spriječe da uđeš u molitvu. Razlog nam često nije dobro poznat. Duhovni učitelji opisuju iskustvo vjere kao neprekidno izmjenjivanje razdoblja utjehe i pustoši; trenuci kada je sve lako, dočim su oni drugi trenuci baš teški. Mnogo puta, kad nađemo prijatelja, pitamo ga: „Kako si?“ – „Ma, sve su mi lađe potonule“.

Mnogo puta smo „potonuli“, odnosno nemamo osjećaja, nemamo utjehe, ne znamo kako dalje. To su oni sivi i tmurni dani... a ima ih, i to puno, u životu! Ali opasnost je kad to sivilo obuzme srce: kad ta „potonulost“ dopre do srca i ono od toga oboli... a ima ljudi u čijem srcu vlada sivilo. To je strašno: ne može se moliti, ne može se oćutjeti utjeha u tmurnom

srcu! Odnosno nije se moguće nositi s duhovnom suhoćom ako u srcu vlada sivilo i tmurno raspoloženje. Srce mora biti otvoreno i svijetlo da u njega uđe Gospodinovo svjetlo. A ako ne uđe, moramo ga čekati s nadom. Ali mu ne smijemo dopustiti da potone u sivilo.

Nadalje, nešto je sasvim drugo duhovna lijenost (*acedija*), još jedna mana, još jedan porok, koji je prava i istiska napast protiv molitve i, općenitije, protiv kršćanskog života. Acedija je „stanoviti oblik klonuća zbog popuštanja u askezi, smanjenja budnosti i nehajnosti srca“ (KKC, 2733). To je jedan od sedam „glavnih poroka“ jer, jačan preuzetnošću, može dovesti do smrti duše.

Što nam je, dakle, činiti u tom uzastopnom izmjenjivanju oduševljenja i klonućâ duhom? Uvijek se mora učiti hodati. Pravi napredak duhovnog života ne sastoji

se u nizanju ekstazâ, nego u tome da možemo ustrajati u teškim vremenima: hodati, hodati, hodati... A ako si umoran, zastani nakratko i zatim nastavi hodati. Ali s ustrajnošću. Prisjetimo se prispodobе svetog Franje o savršenom veselju: vrlina nekoga brata ne mjeri se nebrojenim srećama koje pljušte s Neba, nego u postojanom hodu, pa i onda kad nismo priznati, i kad se s nama rđavo postupa, i kad je sve izgubilo okus početaka. Svi su sveci prošli kroz tu „mračnu dolinu“ i nemojmo se sablazniti ako, čitajući njihove dnevnike, slušamo o večerima bezvoljne molitve, proživljenima bez imalo zadovoljstva. Moramo naučiti reći: „Čak i ako se čini da Ti, Bože moj, činiš sve da prestanem vjerovati u Tebe, ja se, naprotiv, nastavljam utjecati tebi u molitvi“. Vjernici nikada ne trnu molitve! Kadikad ona može biti nalik Jobovoj, koji ne prihvaća da se Bog prema njemu

odnosi nepravedno, prosvjeduje i tuži se na njega. Ali, često je čak i prosvjed pred Bogom način molitve ili, kako je rekla ona starica, „ljutiti se na Boga je također neka vrsta molitve“, jer se mnogo puta dijete naljuti na oca: to je jedan od načina na koji se ophodi s ocem, jer ga priznaje „ocem“, srdi se...

A i mi, koji smo mnogo manje sveti i strpljivi od Joba, znamo da na kraju, na kraju ovog vremena pustoši u duši, u kojem smo uzdizali k Nebu nijeme vapaje i mnogo onih „zašto?“ Bog će nam odgovoriti. Ne smije se zaboraviti molitvu u kojoj pitamo „zašto?“: to je molitva koju mole djeca kad im neke stvari počnu biti nejasne, a psiholozi to nazivaju „dobom pitanja zašto?“, jer dijete pita oca: „Tata, zašto ovo, zašto ono...?“ Ali tu trebamo biti na oprezu: dijete ne sluša očev odgovor. Otac ni ne počne odgovarati, a dijete već ispali drugo „zašto?“. Zapravo jedino što

želi jest privući očev pogled na sebe; i kad se malo naljutimo na Boga i počnemo govoriti te *zašto?*, privlačimo srce našega Oca prema našoj bijedi, prema našoj teškoći, prema našem životu. Ali dà, imajte hrabrosti reći Bogu: „Ali zašto...?“ Jer ponekad je dobro malo se naljutiti, jer nam pomaže probuditi taj sinovski odnos s Ocem, odnos kćeri i Oca, koji moramo imati s Bogom. Pa čak i naše najteže i najgorče izraze, On će prihvatiti očinskom ljubavlju i smatrat će ih činom vjere i molitvom. Hvala!